

بال‌های سبز و سرخ شیعه

همیدنگونه

اشاره:

انتظار در لغت به معنای چشم به راهی، توقع و امید آمده است^۱ و انتظار فرج به معنای حرکت و جوشش و آماده شدن برای ظهور منجی است. و همین جوشش و خروش است که انتظار و عاشورا را به یک دیگر پیوند می‌زند. منتظر عاشورایی، ساکن و منجمد نیست. منتظر عاشورایی تکلیف محور است و برای رسیدن به جانان از جان می‌گذرد و خویش را فدای هدفش می‌کند و در یک کلام منتظر عاشورایی، مصداق «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا» است.

انتظار و عاشورا پیوندی عمیق و ناگسستنی با یکدیگر دارند. فرهنگ انتظار برآمده از فرهنگ حسینی است که یکی رمز جوشش شیعه و دیگری رمز استمرار و بقای اوست. انتظار و عاشورا دو بال پرواز شیعه برای رسیدن به جامعه آرمانی و نفعی استعمار است. این دو پدیده خطیر، از دید اندیشمندان و محققین غربی نیز دور نمانده و علل پویایی شیعه نسبت به سایر فرق اسلامی را دو چیز می‌دانند:

**یا لئارات الحسین نیز
شعار سپاهیان حضرت است.
این شعاری است که همیشه در
خون شیعه می جوشد. این شعاری
است که درد زبان شیعه است و با
این شعار نیز به یاری مقتدای
خویش می شتابند.**

وظیفه خطیر این دو بزرگوار در مقاطع زمانی متفاوت برای بقای دین دارد. امام حسین علیه السلام پس از شهادت برادر بزرگوارش و مرگ معاویه با جامعه ای رویبرو شد که ارزش های اساسی دین جایگزین خرافات و باورهای انحرافی شده بود و ساده پستی جای خود را به اشرافی گری دوران جاهلیت داده بود و در این زمان بود که حضرت با فدا کردن جان خویش و یاران و فرزندان، از انحراف دین جدش جلوگیری کرد. حضرت حجت نیز دقیقاً در شرایطی ظهور خواهد کرد که دینداری از نگاه داشتن آتش در دست سخت تر است و خرافه و انحراف دین را فرا گرفته است. در زیر به برخی علل پیوندها اشاره می کنیم.

۱. مهدی (عج) فرزند و منتقم حسین علیه السلام

در روایات بسیاری آمده است که حضرت مهدی (عج)، فرزند امام حسین علیه السلام است. خود ایشان می فرماید: قائم این امت نهمین فرزند از فرزندان من است و او صاحب غیب است و او کسی است که میراثش را در زمان حیاتش تقسیم می کند. پیامبر اکرم (ص) نیز بارها بر این نکته اذعان داشته اند. حتی حضرت امام حسین علیه السلام شب عاشورا در جمع اصحاب خود به آمدن حضرت مهدی (عج) اشاره کرده است.^۱ حضرت مهدی (عج) نیز خود را منتقم امام حسین علیه السلام می داند و در زمان ظهور بین رکن و مقام می ایستد و چنین ندا می دهد.

الا یا اهل العالم! انا الامام القائم
آگاه باشید ای اهل عالم که من امام قائم هستم.
الا یا اهل العالم! انا الصمصام المنتقم
آگاه باشید ای اهل عالم که من شمشیر انتقام گیرنده.
الا یا اهل العالم! ان جدی الحسین قتلوه عطشاناً
آگاه باشید ای اهل عالم که جد من حسین را با لب تشنه کشتند.

۲. حضرت مهدی (عج) و یاد حسین علیه السلام

امام مهدی (عج) همواره به یاد جد مظلوم خویش است. حتی در شب تولد آن حضرت نیز با فضیلت ترین اعمال که باعث آمرزش است، زیارت امام حسین علیه السلام است.^۲

حضرت ولی عصر (عج) بر مظلومیت جدش دائماً گریه می کند و اگر اشکش خشک شود، خون می گیرد.^۳

البته این یاد و ذکر دوسویه است و امام حسین علیه السلام نیز همواره به یاد فرزند خویش بوده و هست. به طوری که اولین کسی که پس از حضرت ولی عصر (عج) رجعت می کند، امام حسین (ع) است و اوست که متصدی غسل و کفن حضرت می شود.

۳. روز ظهور؛ روز عاشورا و پرچم سپاهیان حضرت «یا لئارات الحسین»

یا لئارات الحسین نیز شعار سپاهیان حضرت است. این شعاری است که همیشه در خون شیعه می جوشد. این شعاری است که درد زبان شیعه است و با این شعار نیز به یاری مقتدای خویش می شتابند. امام صادق علیه السلام می فرماید: شعار آنان (سپاهیان حضرت مهدی علیه السلام) یا لئارات الحسین است. بیایند به طلب خون حسین و یاران حسین علیه السلام و به هر سو که می روند، ترس از آنان پیشاپیش در دل مردم می افتد.^۴

۴. روز تولد حضرت ابا عبد الله و یاد حضرت مهدی (عج)

پیامبر اکرم (ص) در روز تولد حضرت امام حسین علیه السلام، از قائم امت یاد می کند و او را منتقم خون حسین می خواند.

۱. قیام حضرت ابا عبدالله علیه السلام و فرهنگ شهادت طلبی

۲. مسئله انتظار. و معتقدند شیعه به واسطه ارتزاق از این دو آبشخور، علیرغم همه جفاها و ناملایمات، توانسته استوار بایستد و تن به حکام جبار و ستمکار ندهد و همواره در طول تاریخ اسلام، حیات سیاسی خویش را استمرار بخشد. مهاتما گاندی رهبر استقلال هند می گوید: «من زندگی امام حسین علیه السلام آن شهید بزرگوار اسلام را به دقت خواندادم و توجه کافی به صفحات کربلا کرد ام و بر من روشن شده که اگر هندوستان بخواهد یک کشور پیروز شود، بایستی از سرمشق امام حسین علیه السلام پیروی کند.»^۱

همچنین مازین محقق آلمانی در خصوص مسئله انتظار می گویند: «از جمله مسائل اجتماعی بسیار مهمی که همیشه می تواند موجب امیدواری و رستگاری شیعه باشد، اعتقاد به وجود حجت عصر و انتظار ظهور است. زیرا عقیده شیعه این است هنگامی که انسان در بستر رود، به این امید باید بخوابد که چون صبح از خواب برخیزد، حجت عصر ظهور کرده و او برای تأییدش آماده است.»^۲

علل پیوند بین انتظار و عاشورا:

پیوند بین دو فرهنگ «عاشورا» و «انتظار»، از دلایل و شواهد متعددی برخوردار است که همه این دلایل، ریشه در ارتباط عمیق بین حضرت ولی عصر (عج) و حضرت امام حسین علیه السلام و

انتظار

۵. فرشتگان یاور حسین (ع) و یاوران حضرت مهدی (عج)

مشهور است که روز عاشورا چهار هزار فرشته به یاری حضرت شتافتند، لیکن هنگام نزول با بدن بی جان و قطعه قطعه حضرت مواجه شدند و در نزد قبر حضرت اقامت گزیدند و همچنان هستند تا حضرت حجت (عج) ظهور کند و به یاری آن حضرت بشتابند.

پیوندهای عاشورا و انتظار:

۱. عاشورا و انتظار: دعوت به جوشش و حرکت

دیدگاهها در باب وظیفه منتظر در عصر غیبت، متفاوت و بعضاً انحرافی است. نمونه‌ای از این نگرش‌ها عبارتند از:

الف) برخی صرف دعا کردن و امر به معروف و نهی از منکر را برای رسیدن به مقصود کافی و خود را از حرکت و تلاش بی‌نیاز می‌دانند.
ب) گروهی معتقدند امر به معروف و نهی از منکر نیز وظیفه منتظر واقعی نیست، بلکه خود حضرت با ظهورش کارها را سامان خواهد داد و اصولاً منتظران نباید به امور دنیا کاری داشته باشند و آنان وظیفه‌ای برای جلوگیری از فساد ندارند.

ج) برخی دیگر پارا از این فراتر گذاشته، می‌گویند وظیفه ما آن است که نه تنها جلوی فساد و تباهی را نگیریم، بلکه خود نیز باید با ایجاد فساد، زمینه ظهور را فراهم سازیم.
این تفکرات سبب عقب افتادگی توده مردم شده و زمینه حکومت ناهلان و بیگانگان را فراهم می‌سازد. لیکن منتظر عاشورایی حرکت و سکون را بر نمی‌تابد. در مکتب حسین (ع) جهاد و کوشش در راه خداوند (احدی الحسین) است و شکست معنا و مفهومی ندارد. منتظر عاشورایی وظیفه دارد جلوی تباهی ملت‌ها را بگیرد و بدین سان زمینه ظهور را فراهم کند.

۲. عزت‌طلبی

عزت به عنوان خصلت متعالی نفسانی و به معنای نفوذپذیر بودن مقهور عوامل

بیرونی نشدن و در مقابل واژه «ذلت» آمده است. اقتدار و صلابت از برجسته‌ترین وجوه

حماسه مهدوی و حسینی است. حضرت ابا عبد الله از ابتدای قیام تا لحظه شهادت، همواره در مسیر حفظ و اقتدار اسلام استوار ماند.

شهید مطهری در تشریح این ویژگی حضرت سید الشهداء (ع) بیان می‌دارد: «... آنها از امام فقط یک امتیاز می‌خواستند و اگر این یک امتیاز را به آنها می‌دادند تنها کاری به وی نداشتند تا تعامش هم می‌دادند و امام همانا رنج‌ها را تحمل کرد و تن به شهادت خود و کسانش داد که همان یک امتیاز را از دست ندهد.»^۱
همچنین حضرت در روز عاشورا می‌فرماید: «الموت اولی من رکوب العار» مرگ در نزد من از ننگ و خواری برتر است. حسین بن علی (ع) با قیام و نهضتی که در تاریخ برپا کرد و با مکتب عاشورایی که بنا نهاد، انسان‌ها را به عزت حقیقی رهنمون ساخت و مهدی (عج) نیز فرزند همین امام است که عزتمندانه قیام کرده و جهان را از لوٹ و وجود کافران پاک خواهد کرد.

۳. امام حسین (ع) و حضرت مهدی (عج) هر دو اصلاح‌طلبند

در سال‌های اخیر متأسفانه مفهوم ارزشمند اصلاح‌طلبی که ریشه در تاریخ شیعه و تفکر ائمه طاهرين (ع) دارد دستخوش تغییر شده و برخی منحرفان مفهوم اصلاح‌طلبی را با سکولاریسم و دین ستیزی همانند انگاشته‌اند و در پوشش اصلاح‌طلبی به بسیاری از ارزش‌های اساسی دین لطمه وارد نموده‌اند. اما با تأمل در تاریخ شیعه این موضوع به سهولت قابل فهم است که حرکات اصلاح‌طلبانه در متن تفکر شیعی جای دارد و آن

در سال‌های اخیر
متأسفانه مفهوم ارزشمند
اصلاح‌طلبی که ریشه در تاریخ شیعه
و تفکر ائمه طاهرين (ع) دارد دستخوش
تغییر شده و برخی منحرفان مفهوم
اصلاح‌طلبی را با سکولاریسم و دین
ستیزی همانند انگاشته‌اند و در
پوشش اصلاح‌طلبی به بسیاری از
ارزش‌های اساسی دین لطمه
وارد نموده‌اند

نیز البته از گفتار و
کردار معصومین
نشأت می‌گیرد.

امام حسین (ع) نیز به این
موضوع اشاره می‌نماید: «من نه از روی
خودخواهی و یا برای خوشگذرانی و نه برای
فساد و ستمگری، از مدینه خارج می‌گردم. بلکه
هدف من از این سفر امر به معروف و نهی از منکر
و خواستام از این سفر اصلاح مفاسد است و احیا
و سنت و قانون جدم رسول خدا و راه و رسم
پدرم علی بن ابیطالب است.»^۲

امام حسین (ع) اصلاح‌طلب واقعی است و این
کنسه را نه فقط در زمان یزید بلکه در زمان خود
معاویه نیز بیان داشته است که هدف ما نه شرکت
در سلطنت بلکه اصلاح مردم و جامعه است.

نهضت اصلاحی امام حسین (ع) یک جریان
بزرگ اجتماعی است که در تداوم جریان‌های پیش
از آن، پدیدار شده است. و منحصر به آن حضرت
نیز نمی‌باشد بلکه قیام و ظهور حجت‌بن‌الحسن (ع)

نیز برای تداوم این مسیر اصلاح طلبانه است.

انتظار عاشورا مورد هجمه استعمارگران و قلم به مزدان:

نظام سلطه جهانی برای استمرار نفوذ خود در کشورهای مسلمان و استثمار آنان، بیش از پیش توجه و امکانات خویش را معطوف به شناسایی نقاط قوت جهان اسلام از جمله فرهنگ عاشورا و انتظار نموده است. در بحث مهدویت، طی چند قرن اخیر افراد مانند مهدی السودانی در آفریقا، حسینعلی بها و سیدمحمد نوربخش در ایران و میرزا غلام احمد قادیانی در پاکستان زیادی قیام کرده و گفته‌اند که مهدی موعود هستند. امپریالیسم جهانی نه تنها از این ابزارها برای سست کردن اعتقادات مسلمانان سود جسته، بلکه رسانه‌های استکباری نیز در این راه همگام آنها بوده‌اند. از جمله این تبلیغات رسانه‌ای می‌توان به سریال «نوسترا داموس» اشاره کرد که در سال ۱۹۸۲ میلادی به مدت سه ماه از شبکه‌های تلویزیونی آمریکا پخش شد که در آن به ظهور نوادگی از پیامبر اکرم (ص) در مکه و متحد ساختن مسلمانان و حمله به اروپا و آمریکا پرداخته شده است. و هدف آن به تصویر کشیدن چهره‌های خشن و ویرانگر از مهدی موعود و تحریک جهانیان علیه این تفکر است.

علاوه بر نظام سلطه جهانی، برخی عوامل نادان و بعضاً مغرض داخلی نیز در جهت این توطئه استعماری مساعدت کرده‌اند. البته تحولات سیاسی - فرهنگی کشور در چند سال گذشته و حاکمیت تفکر بیمار در عرصه فرهنگی و کوتاهی و سیاست تساهل و تسامح برخی مسئولین فرهنگی نیز به این گونه قلم‌ها و زبان‌ها کمک کرده است.

این قلم‌ها و زبان‌ها جسارت را به حدی رسانده‌اند که مستقیماً به ارزش‌هایی چون عاشورا و انتظار حمله می‌کنند و متأسفانه از سوی برخی مسئولین فرهنگی نیز مورد حمایت قرار می‌گیرند. در زیر به برخی از این هجمه‌ها اشاره می‌کنیم:

عبد الکریم سروش در مطلبی که در روزنامه نشاط به چاپ رسید، می‌گوید: «در این زمانه، از دولت امویان و عباسیان خبری است و نه از دشمنان بالفعل و نه از اعداب و نسل‌های بعد از آن، هیچکدام در صحنه موجود نیستند. استفاده کردن از داستان حسین (ع) و عنصر انتقام و کینه‌توزی و عنصر خشونت و خونریزی را زنده نگه داشتن از طریق تحریک عواطف دشمنان عینی و غیر عینی، موهوم و غیر موهوم تراشیدن و این حادثه را خرج آن امور کردن، شایسته نیست.»^{۱۱}

این در حالی است که شیعه همواره نه تنها لعن کنندگان قاتلان و ظالمان آن

نظام سلطه جهانی برای استمرار نفوذ خود در کشورهای مسلمان و استثمار آنان، بیش از پیش توجه و امکانات خویش را معطوف به شناسایی نقاط قوت جهان اسلام از جمله فرهنگ عاشورا و انتظار نموده است.

حضرت است، بلکه لعن کنندگان ظالمانی است که با قلم و گفتار خویش به حق محمد (ص) و آل او ظلم کرده و می‌کنند و البته این، مورد تأکید زیارت عاشورا نیز قرار گرفته که «اللهم العن اول ظالم ظلم حق محمد (ص) و آل محمد و آخر تابع علی ذلک».

به منظور غلبه جبهه حق در مقابل جبهه باطل، عاشورا مقیاسی برای حق‌جویان در همه زمانها و مکان‌هاست و آنچه در زیارت عاشورا به منظور لعن و تبری مطرح است، مقابله با ظلم و بی‌عدالتی است.

ابراهیم یزدی در جایی می‌گوید: «جنگیدن عبیدالله بن زیاد با امام حسین (ع)، برای آن بود که می‌خواست مسجد درست کند.»^{۱۲} یا در جای دیگر گفته می‌شود: «تراژدی حسین بن علی مشابه تراژدی آنتیگونه، تامس مور و جان پروکتور است.»^{۱۳}

و این چه تفکر خام و گفتار کودکانه‌ای است که هدف والای ابا عبد الله که اصلاح امور و جلوگیری از انحطاط فکری مسلمانان بود، به فراموشی سپرده می‌شود یا به سطح تراژدی‌هایی چون آنتیگونه تنزل می‌یابد.

مهدویت نیز از هجمه نابخردان دور نمانده است. برای نمونه می‌توان به مطلبی که در شماره ۱۴ روزنامه توس مورخه ۱۶ / ۷ / ۷ به چاپ رسیده اشاره کرد که در مقاله‌ای با نام «کسی که مثل همه ماست» گفته می‌شود که او (حضرت مهدی (عج)) که مثل هیچ کسی نیست، نمی‌تواند برای مردم ایران کاری کند.

با توجه به مطالب ذکر شده، عمق ارتباط بین دو مفهوم «انتظار» و «عاشورا» در آموزه‌های مکتب شیعه نمایان می‌شود. و به دلیل همین پیوند است که شیعه هیچگاه در مقابل زور سر خم نمی‌کند و بدین جهت است که دشمنان در جهت تضعیف این دو آموزه، سعی وافر می‌نمایند.

پی‌نوشت‌ها:

۱. دهخدا، لغت نامه‌ی بزرگ، ج ۲، جواد محدثی، فرهنگ عاشورا، ص ۳۰۱، سید هاشم العمیری، در انتظار قنوس، ترجمه مهدی علیزاده، ص ۴۶، ۳۴، حاج شیخ جعفر شوشتری، خصائص الحسینیه، ترجمه حاج میرزا حسین شهرستانی، ص ۵، شیخ عباس قمی، مفتی‌الجنان، ۶ زیارت ناحیه مقدسه، منسوب به حضرت ولی عصر (عج)، ص ۷۷، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۸۱، شهید مظهری، حماسه حسینی، جلد ۳، ص ۹۷، ۷۱، صادق نجفی، سخنان امام حسین (ع) از مدینه تا کربلا، ص ۱۰۷، ۳۶، روزنامه نشاط، مورخه ۱/۳۰/۷۸، صبح، اردیبهشت ۱۲۷۸، ماهنامه کیان، شماره ۴۶.